

poctivého obchodního styku. Jen okolnosti, jež tu byly v době smlouvy (smíru), mohou založiti její rozpor s dobrými mravy, nikoli však okolnosti, jež nastaly prodlením smluvníka dovolávajícího se dobrých mravů. Posoudil tedy odvolací soud věc správně, uznal-li, že není důvodu, aby byl smír sjednaný mezi stranami prohlášen za neúčinný.

Čís. 16544.

Vyhradí-li si dlužník při placení právo žádati vrácení přeplatku, kdyby se nespĺnila rozvazovací podmínka, pod kterou plnil, nejde o placení dluhu ve smyslu § 1412 obč. zák.

Věřitel, který plnění s touto podmínkou přijal, nemůže žalovati na plnění dluhu, nýbrž jen za podmínek § 228 c. ř. s. o určení, že dlužníku nepřisluší z oné výhrady nárok na vrácení platby.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1937, Rv II 905/36.)

Proti žalobě, jíž se žalující advokát domáhá na žalovaném zaplacení 800 Kč s přísl. jako nedoplatku 20% přírážky ve smyslu § 7 advokát. sazby z odměn za právnické práce pro žalovaného konané ve sporu Ck I 706/30, namítl žalovaný mimo jiné, že na žalobcovu upomínku o zaplacení odměny a výloh poukázal žalobci dne 28. listopadu 1932 na útraty uvedeného sporu 2.799 Kč 38 h, neuznav účtovanou 20% přírážku za společenství v rozepři a vyhradiv si domáhati se vrácení přeplatku, ukáže-li se, že jeho námítky proti žalobcovu účtu jsou odůvodněné, dále že žalobci byl celý účet za právnické práce v onom sporu vyrovnán, dokonce přeplacen, a že také žalobce zúčtoval částku 2.799 Kč 30 h na svou odměnu ve sporu Ck I 706/30. Soud první stolice zamítl žalobu. Odvolací soud uznal co do částky 690 Kč 30 h s přísl. podle žaloby. Důvody: Ačkoli první soud uznává solidární povinnost žalovaného zaplatiti žalobci útraty sporu Ck I 706/30 krajského soudu civilního v B. i s 20% přírážkou za společenství v rozepři až do doby, kdy řízení po mimosoudním smíru zůstalo proti žalovanému inž. Rolandu H. a Alžbětě H. v klidu, přece žalobní žádost zamítl, maje za to, že jest zaplacením částky 2.799 Kč 30 h uspokojen žalobcův nárok, činící po odečtení 3.338 Kč 95 h zaplacených Dr. H-ou zbytek ve výši 1.927 14 h, a to i co do sporné 20% společenské přírážky, jejíž zaplacení se právě žalobce souzenou žalobou domáhá. Soud první stolice také správně vychází s hlediska § 1415 obč. zák., že totiž pro otázku, která pohledávka jest plněním dlužníka uspokojena, je rozhodující především vůle platícího dlužníka, jenže tuto zásadu neprovedl do důsledků. Zaplatil-li žalovaný částku převyšující vlastně zbytek žalobcovy neuhrazené pohledávky, ale učinil tak s výhradou, že žalobcův nárok na 20% přírážku za společenství zahrnutou v tomto zbytku neuznává a že si vyhrazuje požadovati zpět, co snad z toho důvodu pře-

platil, jest důsledně podle zásady vyslovené v § 1415 obč. zák. pokládati i sporný nárok na zaplacení 20% přírážky za společenství za neuspokojený, neboť podle § 1412 obč. zák. jest placením jen to, co bylo plněno jako dluh, tedy s úmyslem dlužníka uspokojiti plněním věřitelův nárok. Zásadní povinnost žalovaného k náhradě i 20% přírážky za společenství ve sporu Ck I 706/30 podle ustanovení § 7 vlád. nař. č. 95/1923 Sb. z. a n. byla prvním soudem správně uznána. Jde tedy ještě jen o to, kolik činí (následují důvody v otázce výše, o něž tu nejde).

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.

D ů v o d y:

Žalovaný oznámil žalobci výslovně dopisem ze dne 27. listopadu 1932, že mu současně poukazuje částku 2799 Kč 38 h na útraty sporu, jímž byla míněna rozepře Ck I 706/30 krajského soudu civilního v B., a vyplývá jasně z konečných vět uvedeného dopisu, že náklady, které vznikly v pozůstalostní věci, měly býti zapraveny teprve později po příslušném rozdělení. Z dopisu žalobce ze dne 19. prosince 1932 je patrné, že žalobce, obdržev již částku 2799 Kč 40 h, žádal ještě o zaplacení sporných útrat vzniklých v pozůstalostní věci a vyjednával se žalovaným ještě o výši přírážky za společenství v rozepři, na niž se vztahovala výhrada žalovaného žádati po případě vrácení přeplatku. Nelze proto tvrditi, že mohlo býti pochybno, jaký úmysl dlužník měl anebo že věřitel úmyslu dlužníkovu odporoval, a pravidlo vyslovené v § 1416 obč. zák. nemá tedy v souzeném případě vůbec významu. Mezi stranami je sporné toliko, zdali výhrada dlužníková, že bude žádati vrácení částky, o kterou snad přeplatil žalobcovu útratovou pohledávku, poněvadž prý uznává solidární ručení (a tedy též dotčenou 20% přírážku) jen pod podmínkou, že je obsaženo v plné moci jím podepsané, odnímá konané platbě povahu plnění co do uvedené přírážky. Na tuto otázku odpověděl odvolací soud neprávem kladně, maje za to, že sporný nárok na zaplacení 20% přírážky za společenství v rozepři nutno pokládati za neuspokojený, neboť placením podle § 1412 obč. zák. jest jen to, co bylo plněno jako dluh, tedy s úmyslem dlužníka uspokojiti plněním nárok věřitelův. Podle správného výkladu prohlášení žalovaného ze dne 27. listopadu 1932, jemuž nebylo věřitelem tenkrát odporováno, měl dlužník úmysl uspokojiti sporný nárok jen za předpokladu, že závazek ten již podepsanou jím plnou mocí byl založen. Pro případ, že by se dodatečně zjistil opak, vyhradil si žalovaný nárok na vrácení přeplatku. Šlo tedy o plnění s rozvazovací podmínkou, jež věřitel přijal. Jelikož oba nižší soudy uznaly, že žalobci podle plné moci žalovaným podepsané přísluší 20% přírážka za společenství v rozepři a žalovaný tomu již neodporuje, je tím zjištěno, že předpoklad pro vrácení částky připadající na onu přírážku odpadl a že podmínka již nemůže nastati. Tím však se změnilo podmíněčné plnění v nepodmínečné, neboť je objektivně prokázáno, že žalovaný též tuto přírážku byl po-

vinen zapraviti. Nárok žalobcův na řečenou přírážku byl žalovaným již dne 28. listopadu 1932 uspokojen, žalobce mohl se snad za podmínek § 228 c. ř. s. domáhati zjištění, že žalovanému z oné výhrady nepřísluší nárok na vrácení této přírážky, ale nemohl po druhé žádati zaplacení. Slušelo proto obnoviti rozsudek prvního soudu, jenž plně tomuto právnímu stavu věci odpovídal.

Čís. 16545.

I. Vykládacího pravidla § 915 obč. zák. lze užití jen tehdy, je-li projev smluvní tak neurčitý a nejasný, že není v něm žádné opory pro výklad nějakých výrazů ve smyslu § 863 a 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. *nejasný*

II. Jestliže byla ta ustanovení všeobecných pojistných podmínek pro pojištění zboží při dopravě motorovými vozidly, předpokládajících, že pojistník jest sám dopravcem a vlastníkem motorového vozidla, upravena pro pojistníka, který jest jen zasilatelem (špeditérem ve smyslu čl. 379 obch. zák.) zvláštními pojistnými podmínkami, a to tak, že ono pojištění platí za připojených všeobecných pojistných podmínek po případě psaných zvláštních podmínek a že psané podmínky mají přednost před všeobecnými podmínkami, pokud se odlišují, jest vyložiti vzájemný poměr pojistných podmínek tak, že zvláštními pojistnými podmínkami jsou vyloučena jen ta ustanovení všeobecných pojistných podmínek, která se na pojistníka — špeditéra — nehodí.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1937, R I 1395/37.)

Žalující firma F. S. a spol., zasilatelství v P., byla podle pojistky ze dne 13. června 1935 č. 4978 pojištěna u žalované pojišťovny proti škodám, jež by jí vznikly při dopravě zboží motorovými vozidly. Tvrdíc, že jako špeditérka zjednala na 30. srpna 1935 autodopravce Ferdinanda S. k provedení dopravy zboží firmy Em. P. z R. do P., že nákladní automobil na cestě havaroval, že se část nákladů stala nepotřebnou, část byla poškozena a část se ztratila, takže poškozená firma Em. P. požaduje na žalobkyni žalobou vzniklou škodu ve výši 24.522 Kč 50 h s přísl. a že žalovaná pojišťovna, přes to, že byla zpravena o pojistné příhodě, odmítla dopisem z 12. listopadu 1935 nárok žalující firmy z pojistné smlouvy. Domáhá se žalující firma na žalované pojišťovně určovací žalobou výroku, že žalovaná jest povinna odškodniti žalující firmu na podkladě pojistky ze dne 13. června 1935 č. 4978 ze škodného případu, nastalého dne 30. srpna 1935 při dopravě zboží firmy Em. P., pokud právě uvedená poškozená firma se na žalobkyni domáhá náhrady škody. Proti žalobě namítla žalovaná pojišťovna mimo jiné, že neručí podle § 3 č. 6 a § 13 č. 2 všeobecných poj. podmínek za škodný případ, ježto automobil, jímž bylo zboží dopravováno, byl přetížen o více než 30%, takže nehoda byla způsobena hrubou nedbalostí. Soud prvního stolu e uznal podle žaloby. Důvody: Soud jest názoru, že podle